

گذر

روحانی تکلیف نویخت و انصاری رامشخص کرد

● **مهر:** رئیس‌جمهور در ابلاغیه‌ای، سازمان‌های هدفمندی یارانه‌ها، مرکز آمار و نقشه‌برداری را به سازمان «برنامه‌بودجه» و سازمان بهره‌وری را به «اداری و استخدامی» سپرد. سوم مردادماه سال جاری بود که شورای‌عالی اداری، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی را به دو سازمان «برنامه‌بودجه» و «اداری و استخدامی» تفکیک کرد تا این سازمان کارشناس‌محور، بار دیگر دست‌خوش تغییر جدیدی شود. کمتر از دو سال قبل بود که با روی‌کارآمدن دولت یازدهم، رئیس‌جمهور تصمیم گرفت تا بار دیگر، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور را که در دوره همتای قبلی‌اش منحل شده و جای خود را به معاونت «برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی» ریاست‌جمهوری ومعاونت «توسعه‌مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور» داده بود، احیا و به‌عنوان بازوی کارشناسی دولت، وارد چرخه تصمیم‌گیری کند، اما این‌دوره از زندگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هم چندان دوام نیاورد و دولت در سال جاری تصمیم گرفت تا بار دیگر، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی را به دو سازمان دیگر، تجزیه کند. با قطعی‌شدن تصمیم دولت برای تفکیک این سازمان به دو سازمان، بحث‌ها بر سر چگونگی این تفکیک آغاز شد و نوعی قدرت‌نمایی دو معاون رئیس‌جمهور بر سر تصاحب بخش‌های مختلف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کلید خورد. گمانه‌زنی‌های بسیاری هم صورت گرفت مبنی‌بر اینکه هر یک از بخش‌های سازمان مدیریت، به‌کدامیک از دو سازمان جدید «اداری و استخدامی» و «برنامه‌بودجه» خواهد رسید. حال اما شورای‌عالی اداری در جلسه اخیر خود بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (سابق)، به منظور سازماندهی و انسجام‌بخشی به مأموریت‌ها و وظایف مربوط به حوزه‌های «امور اداری و استخدامی» و «برنامه‌بودجه» و تعیین مسؤلیت سازمان‌های «هدفمندی یارانه‌ها»، «مرکز آمار» و نقشه‌برداری» به محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه‌بودجه و «سازمان ملی بهره‌وری» به جمشید انصاری، رئیس سازمان اداری و استخدامی، سپرده شده است.

آغاز ثبت‌نام وام‌ضروری بازنشستگان

● **فارس:** عباس رشیدی، مدیرکل فرهنگی و اجتماعی صندوق بازنشستگی کشور، گفت: ثبت‌نام وام ضروری بازنشستگان کشوری از یکم آبان آغاز و تا ۳۰ آبان ۱۳۹۵ ادامه خواهد داشت. مدیرکل فرهنگی و اجتماعی صندوق بازنشستگی کشور ادامه داد: بازنشستگان و موظفین مشترک این صندوق، می‌توانند از تاریخ یکم آبان، با توجه به ضوابط اعلام‌شده، به سایت صندوق بازنشستگی کشوری به نشانی esfir.ir مراجعه و درخواست خود را برای دریافت وام ضروری ثبت کنند. وی گفت: از میان درخواست‌های ثبت شده، در دهه اول آذر ۹۵ قرعه‌کشی انجام می‌شود که پس از مشخص شدن برندگان، ضمن اعلام اسامی افراد در سایت صندوق و ارسال پیامک به آنان، در شش مرحله و در بازه زمانی دو ماهه، وام با میان اینکه امسال به ۲۵ هزار بازنشسته کشوری وام ضروری پرداخت می‌شود، اظهار کرد: مبلغ وام ضروری بازنشستگان از دو میلیون تومان به سه میلیون تومان افزایش یافته و برهمین اساس، سقف اعتبار وام نیز از ۵۰۰ میلیارد تومان در سال گذشته، به ۷۵۰ میلیارد تومان رسیده است.

حذف پول‌های خاص از شبکه بانکی

● **ایسنا:** بعد از آنکه سال‌ها بانک‌ها با جذب منابع هتکفت دولتی از رسوب این پول استفاده کرده و در این جریان حواشی و چالش‌های بسیاری نیز رقم خورد، سرانجام با اصلاح و تأکید قانون پولی و بانکی و الزام شورای پول و اعتبار، حساب‌و‌کتاب دولتی در حال خروج از بانک‌ها و انتقال برای تمرکز در بانک مرکزی است. گرچه در ادبیات اقتصادی، بانکی به‌عنوان بانک فعالیت‌های دولت در نظر گرفته شده و حساب‌های دولتی در آن متمرکز می‌شود؛ اما در سالیان گذشته به‌تدریج حساب‌های دولتی ایران که عمدتا در بانک مرکزی و بانک ملی قرار داشت، در سطح شبکه بانکی توزیع شد. این در حالی است که تا قبل از تصویب و ابلاغ برنامه چهارم توسعه، بانک مرکزی بنا به دلایل مختلف (از جمله تعدد و پراکندگی جغرافیایی نهادهای با دسترسی نداشتن به امکانات و فناوری‌های جدید در حوزه الکترونیک) و براساس اختیاراتی که قانون پولی و بانکی و همچنین قانون عملیات بانکی بدون ربا در اختیار آن قرار می‌داد، وظیفه نگهداری حساب‌های دولتی را به بانک‌های عامل دارو نمایندگی از طرف بانک مرکزی واگذار کرد. ازاین‌رو ماده (۱۰) قانون چهارم توسعه نیز شرایطی رقم زد تا بنگاه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های دولتی و دیگر نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری‌ها برای دریافت خدمات بانکی بتوانند بانک عامل را انتخاب و نسبت به انتقال حساب‌های خود به بانک‌های مختلف از جمله غیردولتی‌ها کنند.

پویا نعمت‌اللهی، کارشناس انرژی

❖ **در ماه‌های اخیر ایران حضور چشمگیرتری در بازار نفت داشته است. نحوه بازگشت ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**
اولویت اصلی ایران افزایش صادرات و متعاقبا ناحیه تولید نفت و هم از ناحیه منابع مالی حاصل از فروش نفت و گاز و معیانات گازی است. این یک راهبرد کلی و منطقی است که ایران در پیش گرفته است. در بلندمدت، ایران می‌تواند به یک بازیگر مهم در عرصه بازار نفت تبدیل شود؛ ضمن اینکه هر راهبرد برای کشوری مانند ایران، حائز منافع و مضاری است اما آنچه که اکنون ایران در حال عمل به آن است؛ یک انتخاب مناسب و دقیق است. قسمتی از سهم بازار ایران در طول زمان از دست کشور خارج شده و اکنون ایران به‌دنبال کسب سهم خود است. تراز صادرات نفت ایران به‌گواه آمارها، روند مثبتی داشته و امید می‌رود که رو به بهبود هم داشته باشد. همچنین نگاهی به سهمیه‌ها در داخل اوپک نشان می‌دهد که ایران در حال افزایش میزان صادرات خود است و اوپک نیز این را پذیرفته است. هیچ چیز نباید ایران را از ادامه این مسیر منصرف کند. حتی اگر پدیده فریز نفتی هم محقق شود، باز هم ایران به حداکثرسازی تولید خود می‌اندیشد. اما در داخل کشور باید به موضوع مصرف بیش از اندازه انرژی نیز توجه کافی شود. ناکارایی مصرف می‌تواند چالش و آسیبی بزرگ برای صنعت نفت ایران پدید آورد. اما به‌طور کلی، عملکرد ایران در بخش دیپلماسی نفتی، منطقی و درست بوده است. درعین‌حال، این موضوع نباید ایران را از توسعه صنایع گاز خود غافل کند.

❖ **شما در سال‌های اخیر روی موضوع گاز متمرکز بوده‌اید. در ایران دیدگاه‌های مختلفی در این زمینه حاکم است. برخی معتقد به تزریق گاز به میدان نفتی هستند. عده‌ای صادرات را اولویت اصلی می‌دانند و برخی دیگر معتقد به افزایش مصرف گاز برای تولید برق هستند. از نظر شما، برای کشوری مانند ایران بهترین استراتژی چیست؟**

به این موضوع باید در ابعاد کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت توجه کرد. نمی‌توان نسخه‌ای برای همه زمان‌ها ارائه کرد. در کوتاه‌مدت یکی از بهترین راهبردها می‌تواند استفاده از گاز با هدف تزریق به میدان نفتی و افزایش درآمدهای حاصل از افزایش توان برداشت آنها باشد. در همین بازه زمانی استفاده از گاز به‌عنوان خوراک پتروشیمی‌ها نیز راهکار پذیرفتنی‌ای است؛ چراکه موجب تقویت تزجیره ارزش آفرینی محصولات پتروشیمی می‌شود. در میان‌مدت، راهبرد مناسب آن است که از گاز به‌عنوان سوخت جایگزین در شبکه حمل‌ونقل استفاده شود. یک‌سری راهبردهای «بین‌دوره‌ای» داریم که می‌تواند در قالب ترکیب مناسبی از میان‌مدت و بلندمدت استفاده شود. برای مثال، راهبرد معطوف به صادرات، قطعا یک راهبرد بلندمدت است. درعین‌حال، «ذخیره‌سازی گاز» را نمی‌توان یک راهبرد اساسی بلندمدت تلقی کرد، اما می‌تواند یک استراتژی بین‌دوره‌ای باشد. آنچه اهمیت دارد، توسعه سریع میدان پارس جنوبی در جنوب کشور است تا ایران بتواند به حجم مطلوبی از تولید گاز نائل شود.

❖ **آیا فکر نمی‌کنید هرچه در ایران گاز تولید شود، عمدتا این قابلیت وجود دارد که مصرف گاز هم در داخل بیشتر شود؟**
دقیقا همین‌طور است. ایران از معضل یارانه‌ها رنج می‌برد. یارانه‌ها در واقع منابع مهمی در اقتصاد هستند که باید به بهترین شیوه مصرف شوند. هرساله در ایران یارانه‌های سنگینی بابت انرژی پرداخت می‌شود که حتی مدافعان یارانه درباره اثربخشی کامل آن شک دارند.

❖ **به نظر شما، آیا راهکار رفع این مشکل آن است که یارانه‌ها قطع شود.**

من چنین چیزی نگفتم. راهکار این است که همه‌چیز باید به کنترل درآید. باید مصرف انرژی و پرداخت یارانه را به کنترل درآورد. با استفاده از یارانه همگانی نمی‌توان این کار را کرد. در ایران به بخش صنعت هم یارانه اختصاص داده می‌شود. اما به نظر نمی‌رسد روش مناسبی باشد. معقول‌ترین راهکار این است که دیدگاه «انتخابی» وجود داشته باشد. مثلا اینکه یارانه‌ها فقط به بخشی از مصرف تعلق بگیرد؛ همچنین بخش‌های مشخصی از صنعت یا خدمات در شمول دریافت یارانه قرار بگیرد. اختصاص یارانه الزاما به درآمذهایی با «تبدیل هزینه به یک دارایی» منتج نخواهد شد. هدف از هزینه، آن است که بتوان دارایی‌ها یا اموالی را تحصیل کرد. در این راستا حتی وضع تعرفه‌های گوناگون نیز تأمل‌برانگیز است. معمولا تعداددکان یک جامعه به یک تعرفه خاص و آنگاه تغییر آن تعرفه، کار دشواری است و معضلات سیاسی به دنبال دارد. در همه کشورها موضوع یارانه به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین مشکلات نظام‌های اقتصادی محسوب می‌شود. یارانه‌ها مستقیما با جیب مردم ارتباط پیدا می‌کند و در تعیین دستمزدها در اقتصاد هم نقش دارند؛ اما متولیان اقتصاد ایران باید به دقت مراقبت کنند که چیزی که با عنوان یارانه در

اقتصاد

رابرتز، تحلیلگر برجسته انرژی در گفت‌وگوی اختصاصی با «شرق» ۲ رویکرد ایران در بازار جهانی گاز را بررسی کرد

هنر ایران؛ تغییر «میز مذاکره» به «میز امضا»

دیپلماسی نفتی ایران منطقی و درست بوده است

جان رابرتز تحلیلگر بسیار شناخته‌شده و معروفی در دنیای نفت و انرژی است. او را یکی از متخصصان برجسته و پیشرو در حوزه امنیت انرژی می‌شناسند. مدتی مشاور کمیته پارلمانی اتحادیه اروپا در مسائل خزر، روسیه، ترکیه و خاورمیانه بوده است. مطالعات دامنه‌دار و شناخت دقیق او از مسائل و مطالعات میان‌رشته‌ای (Interdisciplinary) در مسائل توسعه، اقتصاد و روابط بین‌الملل است که او را طرف مشاوره مؤسسات معتبری در اروپا و همچنین آمریکا در حوزه انرژی قرار داده است. جان رابرتز نسل‌ها در زمره مدیران اجرایی دو نشریه بسیار معتبر اقتصادی یعنی فایننشال تایمز و همچنین پلاس بوده است. روزنامه «تایمز مالی» یکی از قدیمی‌ترین، مهم‌ترین و پرنفوذترین روزنامه‌های اقتصادی - سیاسی در جهان است که مرکز آن در شهر لندن قرار دارد و به‌طور هم‌زمان در بیش از ۲۰ شهر عمده دنیا منتشر می‌شود. رابرتز برای شرکت در سمینار IRAN UPSTREAM CONGRESS 2016 به ایران دعوت شده بود. این مصاحبه در صبح یکی از روزهای اواخر مهر ۱۳۹۵ در مرکز شهر برگزار شد. او با وجود بیماری سرماخوردگی با مناتی که از یک تحلیلگر بین‌المللی انتظار می‌رود، پذیرایمان شد و به سؤالات پاسخ داد. متن مصاحبه اختصاصی او با «شرق» را در ادامه بخوانید.

اقتصاد ایران متداول شده، آیا منشأ «ناکارآمدی» شده یا «کارآمدی»؟
به طور تمثیلی می‌توان یارانه یا تعرفه‌های بی‌هدف را به مانند بیماری تصور کرد که در حال خون‌ریزی است و دائم ضعیف وضعیف‌تر می‌شود. ❖ **به بحث گاز برگردیم. به نظر شما استراتژی مناسب برای صادرات گاز ایران باید به چه شکلی تعریف شود؟**
قسمتی از پاسخ به این سؤال، به مسائل حوزه امور بین‌الملل و همچنین اوپک برمی‌گردد. اساسا موضوع گاز با موضوع نفت دو فرق مهم دارد. تفاوت اول به نوع قرارداد و شیوه رابطه طرفین مربوط است. قراردادهای گاز الزاما قراردادهای بلندمدت‌تری هستند. تفاوت دوم هم به هزینه‌های متوسط حمل‌ونقل ارتباط دارد. در بازار نفت این امکان وجود دارد که بتوان میزان مشخصی از نفت را در یک بازار مشخص و با یک وسیله حمل‌ونقل مشخص، به یک مشتری مشخص فروخت؛ اما در بازار گاز به این راحتی نیست. حمل و انتقال گاز هزینه‌های زیادی دارد. به‌طور متوسط گفته می‌شود که انتقال یک واحد انرژی گاز، چیزی حدود دو برابر انتقال همان واحد انرژی از طریق نفت، هزینه خواهد داشت. این به آن معنی است که قراردادهای گاز باید بلندمدت‌تر باشد تا از این طریق بتوان تعادل مناسبی بین هزینه‌ها و درآمدهای مربوطه برقرار کرد. برخلاف آنچه ممکن است به نظر آید، به‌طور مشابه زیرساخت‌های انتقال گاز هم پیچیده‌تر و بغرنج‌تر از نفت است.

❖ **آیا شما خوش‌بین هستید؟**
بله، قطعا بدبین نیستم. موضوع فوق ابعاد سیاسی هم دارد و بخشی از مسائل سیاسی هم به حوزه اقتصاد برمی‌گردد. هیچ کشوری خواهان زایل‌شدن منافع اقتصاد خود نیست. ❖ **انتخاب‌های فراوری ایران در بخش صادرات گاز چیست؟**
یک انتخاب بسیار بزرگ برای ایران وجود دارد که همان LNG (گاز طبیعی مایع) است. ذکر این نکته لازم است که قرار نیست کسی نیرو با عنصر مسلط و غالب بازار گاز باشد. هیچ حاکم دائمی پلانمنازعی وجود ندارد. راهبرد ایران می‌تواند در ذیل LNG با امکان رسیدن به سطح ۱۸ تا ۱۹ میلیون تن LNG بازتعریف شود. از سوی دیگر در شش سال آینده ظرفیت‌های جدیدی عمدتا از طرف کشور استرالیا وارد مدار می‌شود؛ اما ایسن به آن معنا نیست که ایران نمی‌تواند جایگاه خود را داشته باشد. هر کشوری در بازار رو به رشد LNG توانایی ورود به این بازار سلوغ را خواهد داشت.

❖ **راهبرد صادرات به کشورهای همسایه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**
وزیر نفت ایران در سخنرانی خود به همین موضوع اشاره کرد. منظور از انعطاف‌پذیری بخش گاز کشور اشاره کرده بود. واقعیت این است که این راهبرد همچنان به قوت خود باقی است. جزئیاتی نظیر مسائل قیمتی را با مذاکره می‌توان حل و درباره‌شان توافق کرد. ❖ **درباره توسعه صادرات گاز صحبت می‌کردیم.**
بله، یکی از امکانات موجود برای ایران، افزایش میزان صادرات گاز به ترکیه است. ترکیه از نظر واردات گاز به کشور روسیه وابستگی دارد. میزانی هم از طریق واردات دارد. روسیه حدود ۶۰ درصد گاز ترکیه را تأمین می‌کند. همه‌چیز در صادرات گاز به دو مسئله بستگی دارد: ابتدا قیمت‌ها و دیگری روش انتقال گاز. مثلا به‌خاطر مسائل قیمتی امکان دارد خط لوله‌های آلترناتیو هم مطرح شود؛ برای مثال خط لوله TANAP (ترانس آناتولی) از این جمله است. طبق برنامه، این خط لوله گاز با اتصال به خط لوله قفقاز جنوبی، گاز کشور آذربایجان را از مسیر ترکیه به یونان منتقل می‌کند. قسمتی از این گاز سهم ترکیه و قسمتی دیگر به اروپا ترانزیت می‌شود.

❖ **درباره توسعه صادرات گاز صحبت می‌کردیم.**
بله، یکی از امکانات موجود برای ایران، افزایش میزان صادرات گاز به ترکیه است. ترکیه از نظر واردات گاز به کشور روسیه وابستگی دارد. میزانی هم از طریق واردات دارد. روسیه حدود ۶۰ درصد گاز ترکیه را تأمین می‌کند. همه‌چیز در صادرات گاز به دو مسئله بستگی دارد: ابتدا قیمت‌ها و دیگری روش انتقال گاز.

❖ **برخی کارشناسان صحبت از خط لوله‌ای می‌کنند که می‌تواند گاز ایران را به اروپا برساند. برخی دیگر توسعه مایع‌سازی را به‌عنوان راهکار مناسب معرفی کرده و معتقدند که ایران در این زمینه می‌تواند همانند قطر به یک عنصر مهم و تأثیرگذار در بازار گاز تبدیل شود. از منظر شما چه چشم‌اندازی برای توسعه صادرات گاز ایران باید در دستور کار جدی قرار گیرد؟**
ایران از مدت‌ها قبل مشتریان مشخصی برای گاز داشته است (مثلا ترکیه)؛ اما پیشرفت‌های زیادی در ایران در بخش مایع‌سازی به چشم نمی‌خورد. آنچه مسلم است این است که ایران به دنبال افزایش حجم صادرات گاز خود است. در اینجا هم باید فرصت‌های میان‌مدت و بلندمدت تعریف کرد. توسعه صنعت گاز ایران به‌تنهایی هدف نیست؛ بلکه یک ابزار در راستای صنعتی‌شدن اقتصاد کشور محسوب می‌شود. درباره

خبر

گزارش صندوق پول درباره کسری بودجه ایران وعربستان

● **صندوق بین‌المللی پول اعلام کرده است در صورتی که قیمت نفت بشکهای ۷۹۰۲۰ دلار باشد، عربستان سعودی خواهد توانست شکاف کسری بودجه خود را ترمیم کند، اما اکنون قیمت نفت بشکهای ۵۲ دلار است و میانگین قیمت امسال بشکهای ۴۵ دلار بوده است. به گزارش بلومبرگ، پیش از این مقامات سعودی اعلام کرده بودند که کسری بودجه این کشور ۹۸۰۵ میلیارد دلار است. همچنین این نهاد بین‌المللی درباره ایران اعلام کرده در صورتی که نفت بشکهای ۵۵۰۳۰ دلار باشد، دولت ایران خواهد توانست شکاف کسری بودجه خود را پوشش دهد. صندوق بین‌المللی پول این رقم را در سال ۲۰۱۵ بشکهای ۶۰ دلار اعلام کرده بود که این رقم در مقایسه با عربستان سعودی بسیار رقم پایین‌تری است و نشان می‌دهد که تا چه اندازه ایران توانسته است اقتصاد خود را نسبت به عربستان متنوع‌تر کند. صندوق بین‌المللی پول همچنین اشاره کرده است که هر دو کشور ایران و عربستان تحت‌تأثیر فشار کسری بودجه قرار دارند. شاخص نفت خام برنت به طور میانگین بشکهای ۴۵ دلار در سال ۲۰۱۶ معامله شده و قیمت این نوع نفت روز گذشته در لندن ۵۲ دلار معامله شد و قیمت احتمالا بین ۶۰ تا ۶۰۰ دلار در آینده باقی بماند.**

تعطیلی ۲۵ روزه یکی از فرودگاه‌های کشور

● **میزان:** پروازهای فرودگاه یاسوج به دلیل اجرای عملیات روکش آسفالت سطوح پروازی از اول آبان به‌مدت ۲۵ روز لغو می‌شود. مدیر فرودگاه یاسوج دراین‌باره گفت: پروژه بهسازی و توسعه عوامل پروازی فرودگاه یاسوج که حدود یک سال است شروع شده، با نزدیک شدن به مراحل پایانی اکنون در مرحله روکش آسفالت (ببندر) سطوح پروازی قرار دارد.

ادامه از صفحه ۵

تأمین مالی کشت ارگانیک برای توسعه کشاورزی پایدار

کشاورزی ارگانیک، در واقع نوعی مدیریت منابع زیستی و تولید محصولات کشاورزی، به روشی کاملا پایدار و مطابق با اکوسیستم، است که در آن، سلامت خاک، گیاه، انسان و سیاره زمین به‌عنوان یک موجود زنده یکپارچه، اصول پایداری زیستی، کمیت و کیفیت محصولات از تولید تا فراوری و انتقال به مصرف‌کننده، مدنظر است. بسترسازی و آماده‌سازی الزامات کشت ارگانیک، نیازمند سرمایه‌گذاری و تأمین مالی است. دراین‌میان کشاورزان به همراه دولت و جامعه مدنی در جهان، درصدد توسعه کشت ارگانیک دوستدار طبیعت و انسان هستند و ازاین‌رو برنامه‌های دولتهار کشت ارگانیک را طراحی، حمایت و اجرا کرده و استراتژی آن را برای آینده تدوین کرده‌اند؛ به‌عنوان نمونه، کشور هندوستان تحت پوشش برنامه ملی کشت ارگانیک، طرح تأمین سرمایه‌گذاری واحدهای تولید تجاری ارگانیک را تدوین کرده که در این طرح، حمایت دولت به صورت یارانه وجود دارد. این طرح با هدف ترویج کشاورزی ارگانیک بزرگ مقیاس در کشور است. براساس این طرح، تولید نهاده‌های ارگانیک مانند کود زیستی و کمپوست زباله‌های سبزپجات و میوه‌ها، در نظر گرفته شده است. افراد واجد شرایط دریافت حمایت‌های دولت، گروه‌های مختلفی هستند؛ از جمله: کشاورزان انفرادی و گروهی، شرکت‌های تخصصی، تعاونی‌ها، صنعت کود، صنعت پذر، شرکت‌ها و سازمان‌های غیردولتی واجد شرایط و تمامی واحدهای جدیدی که براساس هدف این طرح فعالیت کنند، تحت پوشش قرار دارند. منابع تأمین مالی سرمایه‌گذاری که برای تولید آفت‌کش زیستی به ارگانیک نیاز است، شامل، مشارکت تولیدکننده ۲۵ تا ۳۳ درصد، یارانه دولت هند حداکثر تا ۲۵ درصد، وام بانکی ۴۲ تا ۵۰ درصد است. منابع تأمین مالی برای کمپوست زباله میوه و سبزیجات، مشارکت تولیدکننده ۲۵ تا ۳۳ درصد، وام بانکی ۳۴ تا ۴۲ درصد است. هزینه سرمایه‌گذاری این پروژه می‌تواند به محل، ظرفیت، تکنولوژی، قیمت فاکتور و دیگر عوامل دارد. در ایرلند، منبع اصلی تأمین مالی مستقیم توسعه کشاورزی ارگانیک، از طریق وزارت کشاورزی و غذا و طرح روستایی حفاظت از محیط زیست است. در این طرح، کشاورزان معمولی (ارگانیک) برای تبدیل مزارع خود به ارگانیک در دوره‌ای پنج‌ساله از حمایت‌های دولت برخوردارند. به‌طوری‌که حمایت‌های پرداختی برای توسعه کشت ارگانیک، بر حسب هکتار متفاوت است. برای کشاورزان کمتر از سه هکتار در مدت پنج سال، در سال اول و دوم هر سال ۲۴۴ یورو به ازای هر هکتار، سال سوم تا پنجم هر سال ۱۲۰یورو به ازای هر هکتار پرداخت می‌شود. برای زمین‌های بزرگ‌تر از سه هکتار تا ۴۰ هکتار، سال اول و دوم ۱۸۱ یورو برای هر سال و سال سوم تا پنجم هر سال، ۹۱ یورو برای هر هکتار پرداخت می‌شود (Mackin, ۲۰۰۲). ملاحظه می‌شود که توسعه کشت ارگانیک، نیازمند برنامه و تأمین مالیی در دوره تبدیل تولید معمولی به ارگانیک از سوی دولت است.

❖ **از این جزئیات چه می‌دانیم؟**
درباره جزئیات فقط فقط طرفین قرارداد هستند که به آنها دسترسی و آگاهی دارند. در واقع وجود این جزئیات است که طرفین را از میز مذاکره به «میز امضا» قرارداد» می‌کشاند. ❖ **آیا نظراتن خوش‌بینانه است؟**
نمی‌توانم بگویم که بدبین هستم. من اطلاعاتی از جزئیات قرارداد‌ها ندارم و قرار هم نیست جای آنها باشم؛ بنابراین امکان قضاوت هم ندارم. تدوین و تصویب این مدل در پارلمان ایران، ناشی از تیزهوشی و درایت مقامات نفتی است. منظور من از حمایت که جزئیات فارغ از اینکه چه هستند؛ قادر بوده‌اند به‌عنوان یک «قطعه شروع»، شرکت‌های خارجی را پای میز مذاکره بکشاند. نباید تصور ساده‌انگارانه‌ای در پدیده انعطاف‌پذیری در قراردادهای داشته باشیم. طرف سرمایه‌گذار باید از بابت حفظ و بازگشت و سود سرمایه خود مطمئن باشد و طرف ایرانی هم باید به حفظ منافع ملی خود پایبند باشد. انعطاف، یعنی جمع و ترکیب این دو عامل. حالا دیگر همه به این نتیجه رسیده‌اند که می‌توان این انعطاف را ایجاد کرد. شفافیت مالی، نحوه مبادله و انتقال وجوه هم امر بسیار مهمی است که قسمتی از آن به مقوله تحریم‌ها برمی‌گردد. اما باز هم تأکید می‌کنم که همه‌چیز ناشی از مذاکره است. این مذاکره هم امری تحقق‌پذیر است.